

Centrum socio-ekonomického výzkumu
dopadů environmentálních politik

Agro-environmentální podpory a postoje zemědělců k těmto podporám

MATĚJ OPATRNÝ MSc., Ph.D., MILAN ŠČASNÝ, Ph.D.

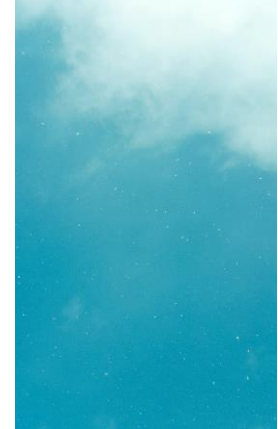

- Motivace k výzkumu
- Společná zemědělská politika a typy agro-environmentálních podpor
- Sestavení dotazníkového šetření
- Vzorek farmářů
- Předběžné výsledky
- Další postup

Motivace k výzkumu

- Současná reforma společné zemědělské politiky (SZP) dává členským státům větší volnost při zavádění agro-environmentálních opatření

Společná zemědělská politika (SZP) 2023-2027

- Důraz na udržitelné a konkurenceschopné zemědělské odvětví, které může významně přispět k Zelené dohodě pro Evropu
  - Od zemědělce ke spotřebiteli (**Farm to fork**)
  - Strategie v oblasti biologické rozmanitosti (**Biodiversity strategy for 2030**)
- Každý členský stát představí vlastní strategii, jak dosáhnout 10 klíčových cílů stanovených evropskou komisí – vyšší stupeň subsidiarity oproti předchozí SZP

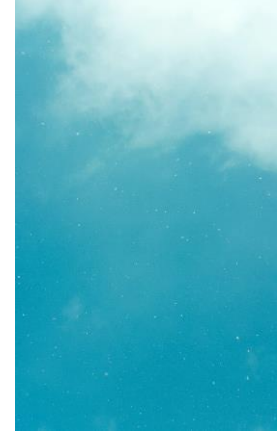
Motivace k výzkumu

- Současná reforma společné zemědělské politiky (SZP) dává členským státům větší volnost při zavádění agro-environmentálních opatření
- Způsob motivace pro vyšší účast na těchto opatřeních není dobře znám

Motivace k výzkumu

- Současná reforma společné zemědělské politiky (SZP) dává členským státům větší volnost při zavádění agro-environmentálních opatření
- Způsob motivace pro vyšší účast na těchto opatřeních není dobře znám
- Ve spolupráci s **Varšavskou univerzitou** provádíme experiment, který by měl pomoci tento způsob objasnit

Motivace k výzkumu

- Současná reforma společné zemědělské politiky (SZP) dává členským státům větší volnost při zavádění agro-environmentálních opatření
- Způsob motivace pro vyšší účast na těchto opatřeních není dobře znám
- Ve spolupráci s **Varšavskou univerzitou** provádíme experiment, který by měl pomoci tento způsob objasnit
- Konkrétně se ptáme, zda zemědělec preferuje platbu na hektar při dodržení postupů nebo platbu za výsledek (odborně změřená biodiverzita)

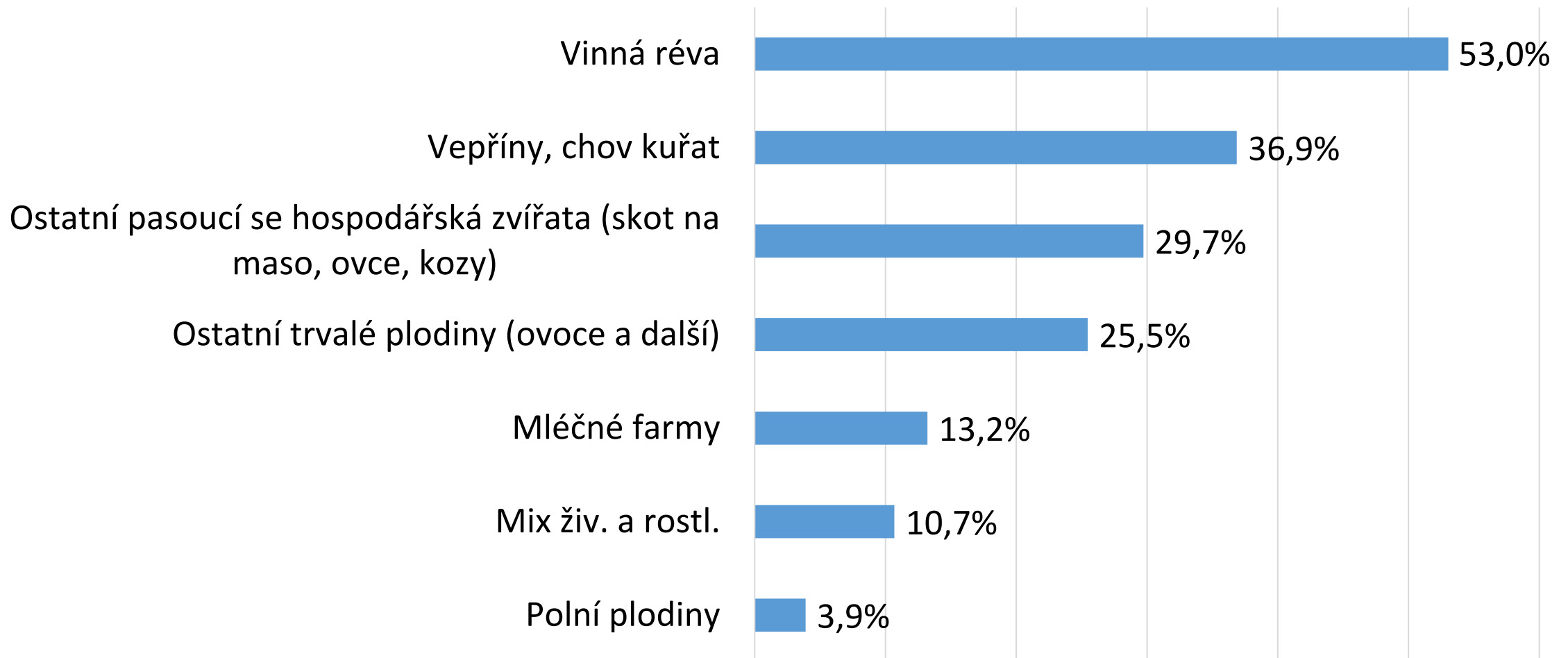

Typy agro-environmentálních opatření (SZP 2014-2022)

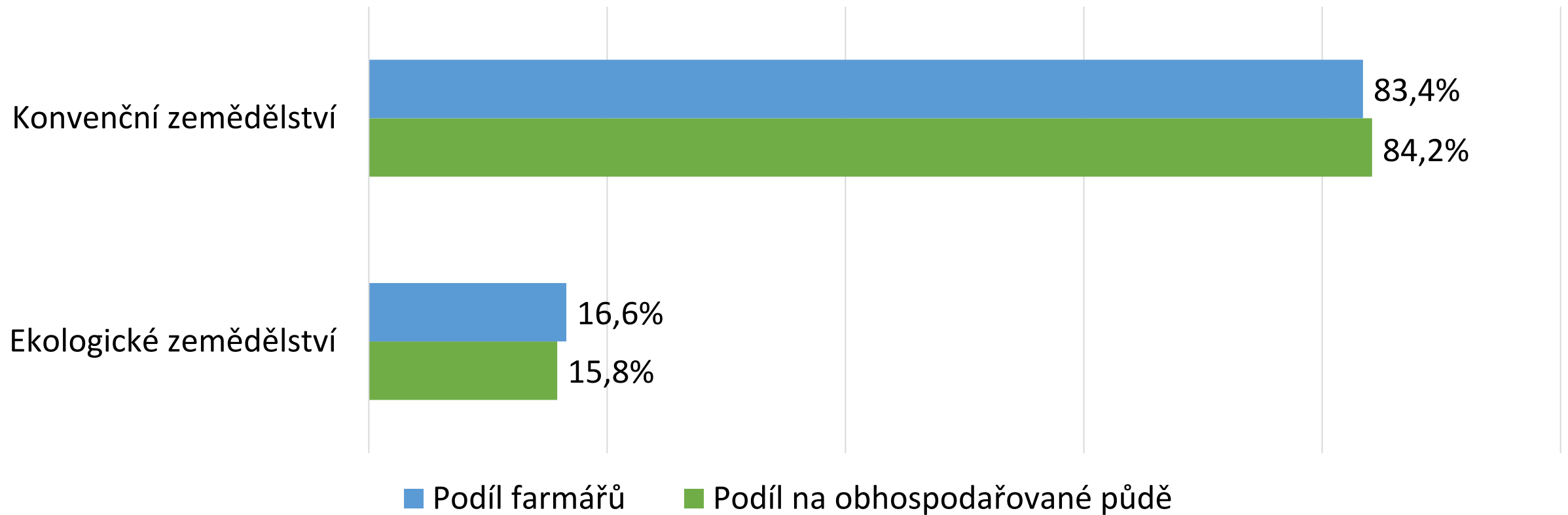
- Ekologické zemědělství
- Integrovaná produkce (vinná réva, ovoce, zelenina – speciální požadavky na hnojiva)
- Ošetřování travních porostů (správná intenzita chovu, správné hnojení, apod.)
- Zatravňování orné půdy
- Pěstování meziplodin
- Biopásy

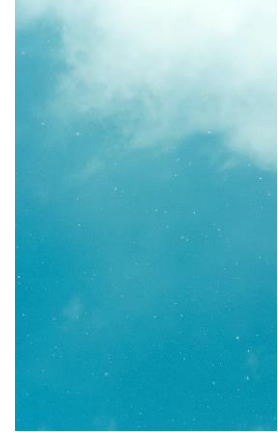
Podíl agro-environmentálních na celkových dotacích 2020

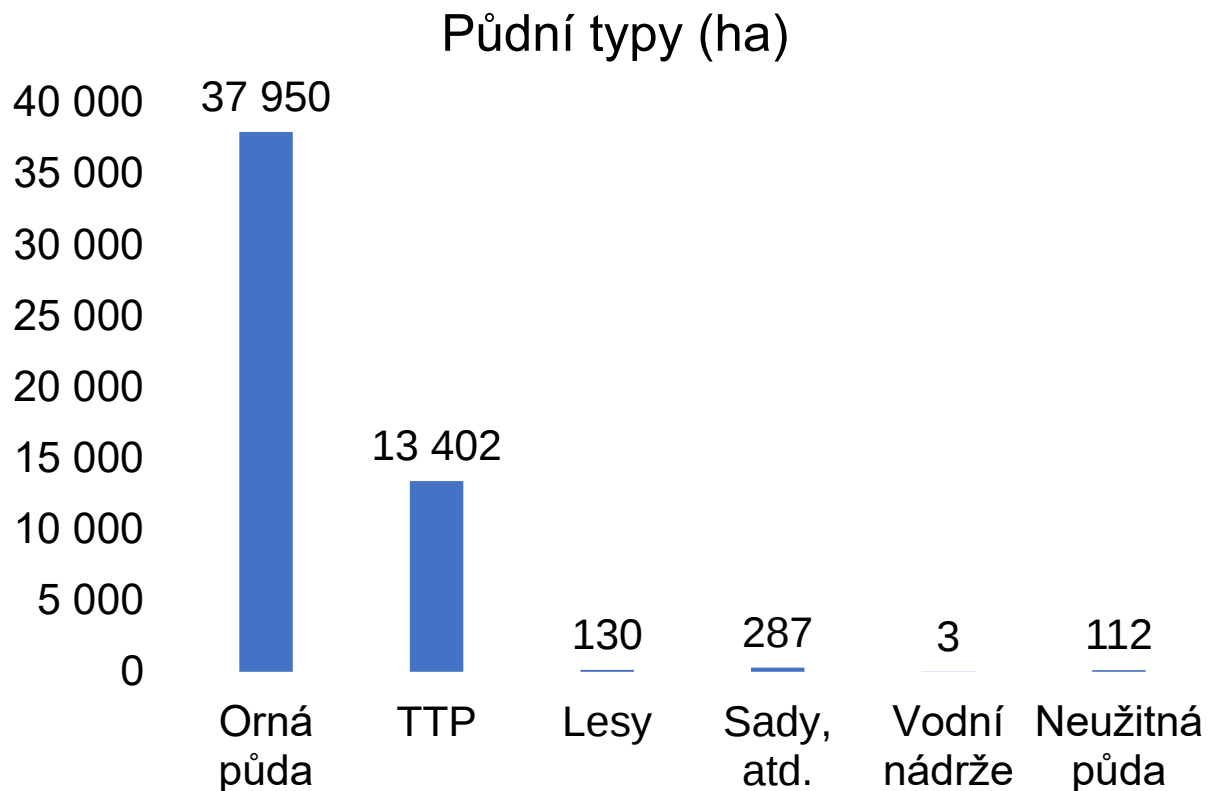
Podíl ekologicky obhospodařované půdy a ekologických farmářů na celku (2020)

Dotazníkové šetření – vzorek respondentů

- Respondenti (n=98) obhospodařují 51 884 ha (tj. 1,5% z celkové zem. půdy v ČR)
- Ornou půdu z 30% vlastní, zbytek pronajímají

Ukázka z experimentu

	Závazek založený na postupech	Závazek založený na výsledcích	Žádný závazek
Platba (za ha zapsané orné půdy za rok)	100 EUR (pevně stanoveno, pokud jsou prováděny správné postupy)	50 – 200 EUR (v závislosti na naměřené úrovni biologické rozmanitosti)	0 EUR
Bonusová platba (na ha zapsané orné půdy za rok)	10 – 50 EUR (v závislosti na naměřené úrovni biologické rozmanitosti okolí Vaší farmy)	20 – 40 EUR (v závislosti na naměřené úrovni biologické rozmanitosti okolí Vaší farmy)	0 EUR
Jakou rozlohu Vaší orné půdy byste zapsal?	_____ ha	_____ ha	_____ ha

Výsledky experimentu

- respondenti dávají **přednost závazkům založených na postupech** před závazky založenými na výsledcích nebo žádným závazkem

	Česká republika (n=98)	Německo (n=304)	Holandsko (n=512)	Polsko (n=804)
Závazek na postupech	0.41**	0.59***	1.08***	0.19***
Závazek na výsledku	-0.46**	0.08	0.38***	-0.49***

- V ČR a Polsku jsou respondenti vůči závazkům založeným na výsledcích více zdrženlivější (negativní koeficienty), v Německu není výsledek statisticky významný

Poznámka: Multinomial logistic regression (MNL) model

*** 1% statistická významnost

** 5% statistická významnost

	Česká republika	Německo	Holandsko	Polsko
Závazek na postupech	0.41**	0.59***	1.08***	0.19***
Závazek na výsledku	-0.46**		0.38***	-0.49***
Platba (roční)	0.16**	0.17***		0.44***
Bonusová platba (okolí)			0.50***	

- Vliv ročních plateb je pozitivní a statisticky významný kromě Holandska – se **zvyšující se platbou respondenti preferovali alespoň nějaký závazek** (i když v případě ČR a Německa jsou hodnoty nízké)
- Bonusové platby **nehráli při výběru téměř žádnou roli** kromě Holandska

	Česká republika	Německo	Holandsko	Polsko
Závazek na postupech	0.41**	0.59***	1.08***	0.19***
Závazek na výsledku	-0.46**	0.08	0.38***	-0.49***
Platba (roční)	0.16**	0.17***	0.01	0.44***
Variabilita ročních plateb	0.04	-0.16	0.09	0.00
Bonusové platby	0.04	0.05	0.50***	0.28
Variabilita bonusových plateb	0.20	0.02	0.04	-0.14*

- Obecně **není vliv variability plateb** (rozptyl u obou závazků) **významný** – to znamená, že neovlivňovala volbu ani v jednom směru.

- Komentáře od respondentů v ČR
  - Obecně jsou uvedené platby nízké a je možnost vysoké byrokracie (náklady převyšují výnosy)
  - Skepse vůči měření výsledků (zvýšená byrokracie, odbornost)
  - Obecná skepse vůči nastavení agro-envi opatření (nemusí splňovat svůj účel – například biopásy alespoň 1x ročně posekat)
  - Vzhledem k vysokému procentu pronajaté půdy je výše nájmu další faktor při rozhodování

- Komentáře ohledně prováděném agro-envi opatření
  - Ponechání ploch ladem, střídání mezipločin, výsadba lesa, bio pásy
  - Většina respondentů zvažuje investice do solárních panelů a snížit používání pesticidů a hnojiv
  - Jednotlivě zavádění precizního zemědělství)

Další postup

- Evaluace jednotlivých agro-envi opatření vzhledem k biodiverzitě
- Navržení vhodných opatření na základě výzkumných zjištění

DĚKUJI ZA POZORNOST.

MATĚJ OPATRNÝ MSc., Ph.D.

CENTRUM SOCIO-EKONOMICKÉHO VÝZKUMU DOPADŮ ENVIRONMENTÁLNÍCH POLITIK

Centrum pro otázky životního prostředí

Adresa sídla: José Martího 407/2, 162 00 Praha 6

Fakturační adresa: Ovocný trh 5, 116 36 Praha 1,

Tel.: +420 220 199 460; tel. sekretariát: +420 220 199 472

E-mail: czp@czp.cuni.cz

Identifikátor datové schránky: [piyj9b4](#)

Vytvořeno se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu Prostředí pro život, projektu SS04030013 Centrum socio-ekonomického výzkumu dopadů environmentálních politik.

